

være udsat for, men som man ikke i Almindelighed er udsat for." Hvorfor tatoverer man en heel Befolkning? hvorfor? for at opfylde en enkelt Mands henkastede, paa Erfaringen aldeles ikke støttede Mening, hvori jeg tillader mig at modsigte den høitærede Justitsminister og det Collegium, fra hvilket vi have Erklæringen. Jeg siger, det er ikke støttet paa Beviser, at det er Sandhed, hvad de sige; jeg paastaaer det Modsatte. Hvad beskytter Vaccinen for? for at man ikke faaer Kopper, naar der ikke er Epidem, som det høivise Collegium meget rigtigt kalder det; thi det er ogsaa min Mening, at det er en Epidem. Hvad beskytter Vaccinen saa for? ikke for Noget; det er noget aldeles Tilfældigt. Naar Kopperne komme til at grassere, er det aldeles tvivlsomt, hvem der bliver paafort denne Sygdom. Det er ikke Vaccinen, det er Tidens Fremgang i andre Henseender, der har formildet Sygdommen; det er, hvad jeg har tilladt mig at sige, de forbedrede Fødemidler, at Landet er blevet mere opdyrket, at vi leve her under saadanne Forhold, at vi kunne, saa at sige, byde hele Verden Trods med Hensyn til Epidemier. Det har viist sig ved mange Ting; det har saaledes viist sig ved Choleraen. Jeg vil blot anføre det Exempel, at jeg i mit Huus har havt Cholerapatienter, cholerasmittede Folk, uden at Sygdommen har angrebet Nogensomhelst i den By, hvori jeg boer; og det har været vitterligt for Alle. Det er kun de angstelige Gemytter, som nu og da krybe i Skjul, og som ere bange for saadanne Sygdomme; men de rammes alligevel; træffer ikke Kopperne dem, saa træffer en anden Sygdom dem. Det er jo ogsaa begribeligt. Naar vi have en Maskine — det gaaer med Menneskene, som det gaaer med Dyrene og det, vi kalde kunstige Maskiner i en anden Retning — og ikke passe den nøie, maa den gaae istaae, det er jo vist, og saaledes er det ogsaa med Hensyn til Koppesygdommen. Man maa være opmærksom paa Alt, hvad der bevæger sig om En. Er der et Nar, hvor vi høste Sæden i dårlig Tilstand, maa man virkelig være opmærksom paa Alt, hvad man nyder, og der er ingen af de ærede Medlemmer, der ere her tilstede i dette Thing, som jo vil kunne

erindre, at i de Nargange, da vi havde meget fugtigt Veir i den Tid, da Sæden blev høstet, hvor den altsaa blev bragt fugtig ind i Landet, da vare vi opmærksomme derpaa, og vi vide, at da kom de saakaldte røde Hunde og Nervesygdomme og andre farlige Sygdomme igang. De kom ikke fra oven af, men fra os selv, fordi vi ikke vare opmærksomme paa, hvad det var, der angreb vore indre Dele; men mange Familier vare opmærksomme derpaa, og søgte s. Ex. naar de bagte Brød, ved varme Steene og andre Ting at bortskaffe den usunde Luft fra Fødemidlerne o. s. fr. Sagen er altsaa blot den, at man henvender Opmærksomheden paa, hvorledes Levnetsmidlerne ere. Thi spørg en Doctor, naar De er syg, hvad De feiler. Ja, det første, han spørger om, er: „Lad mig see Deres Tunge og høre, hvorledes De har det i andre Retninger.“ Naar, derefter indretter han sin Medicin; det er det Vigtigste (Latter), det er Drivssedren i Alt. Det er det Beskyttelsesmiddel, de med Sikkerhed kunne anvende; men de kunne tilforladelig ikke, som jeg før har sagt, sætte ham, der boer over os, en Vornæse paa. Det er ikke nogen mahomedansk Tro, jeg har; men det er en Tro, som jeg har høstet af Livets Erfaring; det er en Tro, jeg har ikke alene fra mig selv, ikke alene høstet af den Erfaring, jeg har havt i denne Sag, men den er bleven mig tilstræffelig godtgjort ved Andres Erfaringer, der ikke have levet deres Liv hen ved Boeustieg og Porter, men ere gaaede ind i Livet, og have seet, hvad der tjener os bedst.

Naar nu endelig det høivise Sundhedscollegium, efterat det har erkjendt, hvad jeg egentlig vilde have erkjendt, nemlig at Vaccinen ikke er noget betryggende Middel mod Koppesygdommen, saa kommer det frem og siger: ja, men alligevel bør det stee, og støtter sine Grunde paa, at for det første saa sikkres Pluraliteten ganske for at smittes af Koppesygdommen. Nu gad jeg dog spørge den høitærede Forsamling, om den finder nogen Mening i den Tale, om den finder nogen Mening i den af Sundhedscollegiet fremsendte Erklæring. Det siger først, at det har viist sig, at Vaccinen ikke aldeles kan beskytte mod Kopper, og saa kommer det med sine Grunde, og den for-